

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžso/27/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014202045
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014202045.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobkyne: C. V. Š., nar.: XX.XX.XXXX, bytom U. Č.. X, XXX XX H., zast.: OLEXOVA VASILISIN s.r.o., IČO: 36 820 059, advokátske spoločensvo so sídlom Gorkého č. 6, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny so sídlom ul. Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. mája 2016 č.k. 6S/268/2014-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. mája 2016 č.k. 6S/268/2014-37 p o t v r d z u j e.

Žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

A)

1. Rozhodnutím č. 2014/83853/27536/OPČ-SSZ z 28.08.2014 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“- viď administratívny spis) žalovaný ako odvolací správny orgán oprávnený v zmysle § 4 ods. 6 písm. c) zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, postupom podľa § 58 ods. 1 v spojení s § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a § 12 písm. t) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 5/2004 Z.z.“) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava č.k. BA5/ÚSZ/ZAM/2014/41601 z 18.06.2014 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“), ktorým tento prvostupňový orgán v zmysle § 34 ods. 14 písm. h) zák. č. 5/2004 Z.z. nezaradil žalobkyňu do evidencie uchádzačov o zamestnanie (ďalej len „evidencia“).

Podľa § 12 písm. t) zák. č. 5/2004 Z.z. v znení relevantnom pre preskúmanú vec do pôsobnosti

ústredia patrí vykonávať v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje úrad.

Podľa § 34 odsek 14 písm. h) zák. č. 5/2004 Z.z. v citovanom znení do evidencie uchádzačov o zamestnanie sa nezaradí občan, ktorý nespĺňa podmienky podľa § 6 ods. 1 a 2.

Podľa § 6 odsek 1 zák. č. 5/2004 Z.z. v citovanom znení uchádzač o zamestnanie na účely tohto zákona je občan, ktorý môže pracovať, chce pracovať, hľadá si zamestnanie a je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie úradu (ďalej len "evidencia uchádzačov o zamestnanie") a ktorý

a) nie je zamestnanec, ak v odseku 2 písm. a) nie je ustanovené inak,

b) nie je v pracovnoprávnom vzťahu na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru alebo nevykonáva zárobkovú činnosť na základe právneho vzťahu podľa osobitného predpisu, ak v odseku 2 nie je ustanovené inak,

c) neprevádzkuje alebo nevykonáva samostatnú zárobkovú činnosť,

d) nevykonáva zárobkovú činnosť v členskom štáte Európskej únie alebo v cudzine.

Podľa § 6 odsek 2 zák. č. 5/2004 Z.z. v citovanom znení uchádzač o zamestnanie môže

a) vykonávať zárobkovú činnosť na základe pracovnoprávneho vzťahu alebo právneho vzťahu podľa osobitného predpisu, ak mzda alebo odmena za vykonávanie týchto činností nepresiahne 75% zo sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu platnej k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa preukazuje výška mzdy alebo odmeny, alebo

b) poskytovať údaje pre štatistiku rodinných účtov, ktorú vykonáva Štatistický úrad Slovenskej republiky, na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru.

2. Vo svojom rozhodnutí žalovaný uviedol, že prvostupňovým rozhodnutím nebola žalobkyňa zaradená do evidencie, nakoľko podľa výpisu z obchodného registra zistil, že žalobkyňa ako uchádzač o zamestnanie ku dňu podania žiadosti o zaradenie do evidencie je spoločníkom spoločnosti OZEX SLOVAKIA, s.r.o. - v likvidácii Bratislava, čím nespĺňa podmienku podľa § 6 ods. 1 písm. c) zák. č. 5/2004 Z.z.

3. Žalobkyňa v správnom konaní namietala nesprávnosť aplikácie dotknutých ustanovení zák. č. 5/2004 Z.z., lebo za okolností, kedy je spoločnosť súdom zrušená a nedokáže plniť ani základné formálne povinnosti, je v hrubom rozpore s účelom zák. č. 5/2004 Z.z. a najmä s podmienkami podľa § 6 ods. 1 tvrdiť, že majetkovou účasťou v takejto spoločnosti vykonáva žalobkyňa, a to ešte v pozícii menšinového spoločníka, samostatnú zárobkovú činnosť.

Ďalej žalobkyňa namietala, že funkciu likvidátora a konateľa účinne skončila, nakoľko zápis do obchodného registra má len deklaratórnu povahu. Tiež jej nevyplýva ani žiaden nárok na odmenu. Toto si mal prvostupňový orgán overiť, ak by konal v zmysle § 32 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku v citovanom znení správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku v citovanom znení správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

4. Vo vzťahu k tejto argumentácii žalovaný v odôvodnení uviedol, že v ustanovení § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 5/2004 Z.z. je spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným jasne vymedzený ako samostatne zárobkovo činná osoba. Pri posudzovaní veci správny orgán neprihliada na skutočnosť, či je spoločnosť v likvidácii, pretože takáto povinnosť mu nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zák. č. 5/2004 Z.z.

Navyše k zániku takejto spoločnosti dochádza až jej výmazom z obchodného registra, preto spoločníka aj takejto spoločnosti voči tretím osobám je potrebné podľa žalovaného považovať stále za spoločníka.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 5/2004 Z.z. v citovanom znení samostatne zárobkovo činná osoba na účely tohto zákona je fyzická osoba, ktorá

a) je spoločníkom verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným, konateľom alebo členom dozornej rady spoločnosti s ručením obmedzeným alebo členom predstavenstva alebo dozornej rady akciovej spoločnosti podľa osobitného predpisu, ak nie je zamestnanec.

II.

Konanie na prvostupňovom správnom súde

5. Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa žalobu z 05.12.2014 na Krajský súd v Bratislave.

6. Krajský súd v Bratislave ako prvostupňový súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, na nariadenom pojednávaní konanom v prítomnosti oboch procesných strán a ustálil, že napadnuté rozhodnutie ako aj prvostupňové rozhodnutie v medziach žaloby boli v súlade so zákonom.

Preto dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

7. Pri vymedzení skutkového stavu krajský súd vychádzal z pripojeného administratívneho spisu žalovaného. S odkazom na dotknuté ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, zák. č. 5/2004 Z.z., Správneho poriadku ako aj čl. 35 Ústavy Slovenskej republiky sa zameral na otázku, či je možné žalobkyňu vylúčiť z podpory bez ohľadu na možnosť jej zárobku, ak formálne spĺňa zákonnú definíciu na vylúčenie podpory.

Podľa krajského súdu zák. č. 5/2004 Z.z. nestanovuje odlišné ponímanie postavenia spoločníka v prípade, ak by spoločnosť vstúpila do likvidácie.

8. Navyše krajský súd upozornil, že žalobkyňa za pomerne dlhé obdobie od vstupu spoločnosti OZEX SLOVAKIA, s.r.o., do likvidácie (od roku 1997) je od počiatku vstupu do likvidácie vedená ako jej likvidátorka, avšak nevyvinula žiadne právne relevantné úkony za účelom ukončenia jej členstva v nej (napríklad nepožiadala súd o zrušenie jej účasti v spoločnosti postupom podľa § 148 Obchodného zákonníka).

Podľa § 148 ods. 1 Obchodného zákonníka v citovanom znení spoločník nemôže zo spoločnosti vystúpiť, môže však navrhnúť, aby súd zrušil jeho účasť v spoločnosti, ak nemožno od neho spravodlivo požadovať, aby v spoločnosti zotrval. Ustanovenia § 113 ods. 5 a 6 platia obdobne.

9. Vzhľadom na uvedené krajský súd dospel k záveru, že žalobu je potrebné podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietnuť.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

A)

10. Včas podané odvolanie zo dňa 30.06.2016 (nesprávne označené ako kasačná sťažnosť - čl. 42) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobkyňa založila na odvolacom dôvode (vyhodnotené v zmysle § 41 ods. 2 O.s.p.)

- § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., t.j. rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Ďalej odvolací súd v stručnosti sumarizuje odvolacie námietky žalobkyne:

- žalobkyňa nemá objektívnu možnosť zabezpečiť zánik svojho postavenia spoločníka

o celá podstata spoločnickeho postavenia sa zrušuje najneskôr vtedy, kedy sa zrušuje spoločnosť,

o žalobkyňa už nie je spoločníkom, ale je len tak evidovaná v obchodnom registri,

o rovnako nemožno previesť podiel (keďže je zrušený) a ani vykonať iné operácie na zrušenie postavenia žalobkyne ako spoločníka,

o jej postavenie likvidátora zaniklo,

- krajský súd využil nedokonalosť znenia citovaných ustanovení

o neaplikoval ich komplexný výklad,

o z pohľadu logického výkladu ani netreba hlbšiu argumentáciu.

12. Záverom žalobkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie zruší, eventuálne že rozsudok krajského súdu zruší a vec mu vráti na

nové konanie a rozhodnutie.

B)

13. Vo svojom vyjadrení zo dňa 19.07.2016 (č.l. 53) žalovaný zopakoval svoje argumenty z napadnutého rozhodnutia, t.j.

- žalobkyňa bola ku dňu podania žiadosti spoločníčkou v spoločnosti OZEX SLOVAKIA, s.r.o. - v likvidácii,
- vstupom spoločnosti do likvidácie nebolo odňaté právo žalobkyne jednak previesť svoj existujúci obchodný podiel na tretiu osobu alebo podať návrh na zrušenie jej účasti v spoločnosti súdom podľa § 148 ods. 1 Obchodného zákonníka,
- v danom prípade nebola daná objektívna nemožnosť žalobkyne zbaviť sa postavenia spoločníka v predmetnej spoločnosti,
- po skončení likvidácie náleží spoločníkovi aj podiel na likvidačnom zostatku,
- tiež príslušný orgán spoločnosti môže zrušiť svoje rozhodnutie o zrušení spoločnosti a jej vstupe do likvidácie v určenom časovom obmedzení,
- čl. 35 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky môže byť vykonané iba v medziach a rozsahu všeobecne záväzného právneho predpisu.

14. Záverom žalovaný navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu a žalobkyňu nepriznal náhradu trov konania.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil.

16. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby, preto ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

17. V takto určenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným a ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia, je právna otázka, či k naplneniu práva osoby na evidovanie ako uchádzača o zamestnanie bráni jej zápis v obchodnom registri vo funkcii spoločníka obchodnej spoločnosti (v preskúmvanej veci ide o spoločnosť s ručením obmedzeným). Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

18. Vzhľadom na vyššie vyslovené názory a v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo

vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. dopĺňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

19. Pre Najvyšší súd je nepochybné, že splnenie zákonných podmienok osobou požadujúcou zápis do evidencie uchádzačov o zamestnanie prvostupňový orgán preveruje prostredníctvom ustanovení § 34 ods. 14 písm. h) zák. č. 5/2004 Z.z.

Z ustanovenia citovaného vyššie (vid bod č. 1) pre Najvyšší súd vyplýva, že tak správne orgány ako aj krajský súd správne postupovali, keď kritéria pre preverenie zákonnosti rozhodnutia nachádzali v ustanoveniach § 6 zák. č. 5/2004 Z.z., konkrétne jeho odsekoch 1 a 2.

20. Uvedené ustanovenie požaduje od žiadateľa o zaradenie do evidencie kumulatívne splnenie mnohých zakazujúcich podmienok, z ktorých pre preskúvanú vec je relevantné ustanovenie pod písmenom c), t.j. občan ktorý neprevádzkuje alebo nevykonáva samostatnú zárobkovú činnosť vymedzenú v zmysle § 5 ods. 1 zák. č. 5/2004 Z.z.

21. Hoci žalobkyňa namieta, že jej postavenie spoločníka v spoločnosti je zrušené rozhodnutím o zrušení spoločnosti, uvedenú argumentáciu nemôže Najvyšší súd akceptovať ako právne správnu. Tak, ako správne argumentoval žalovaný vo svojom vyjadrení z 19.07.2016, obchodná spoločnosť v zmysle ustanovenia § 68 ods. 1 Obchodného zákonníka zaniká až ku dňu výmazu z obchodného registra.

Dovtedy existuje ako riadny právny subjekt, s ktorým je spojená jeho právna subjektivita, a to uplatňovaná nielen smerom navonok ale aj do vnútra spoločnosti, t.j. k jej spoločníkom a k štatutárnym orgánom.

Podľa § 68 ods. 1 Obchodného zákonníka v citovanom znení spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Od existencie obchodnej spoločnosti sa odvíja aj riadna existencia jej spoločníka so všetkými právami a povinnosťami, ktoré mu právne predpisy priznávajú, resp. ukladajú, vrátane dispozície s vlastníckym právom k existujúcemu obchodnému podielu, ktorú zákon aj v takom štádiu obchodnej spoločnosti neobmedzuje.

Obchodný podiel preto možno prevádzať kedykoľvek od vzniku spoločnosti až do jej zániku výmazom z obchodného registra, pričom prípadný proces likvidácie spoločnosti prevodu neprekáža. S týmto súvisí aj správny záver žalovaného, že zrušenie obchodnej spoločnosti a jej vstup do likvidácie nič nemení na postavení žalobkyne ako spoločníka v tom smere, že jej stále patrí obchodný podiel, s ktorým môže v medziach zákona slobodne disponovať (napríklad § 115 ods. 2 Obchodného zákonníka).

23. Tiež záveru žalovaného, že žalobkyňa bola správne zaradená medzi samostatne zárobkovo činné osoby v zmysle § 5 ods. 1 a 2 zák. č. 5/2004 Z.z. nemôže Najvyšší súd nič vytknúť, nakoľko je evidentné, že od obchodnej spoločnosti, ktorá vstupuje do procesu likvidácie, sa predpokladá, že spĺňa podmienku majetkovej dostatočnosti.

Nakoľko táto podmienka nebola žalobkyňou ako spoločníčkou dotknutej obchodnej spoločnosti spochybnená, potom Najvyšší súd potvrdzuje záver o tom, že k výkonu oprávnení spoločníka patrí aj uplatnenie jeho práva na podiel na disponibilných aktívach spoločnosti formou očakávaného vyplatenia podielu na likvidačnom zostatku.

Podľa § 61 ods. 4 v citovanom znení Obchodného zákonníka platí, že ak je so zrušením spoločnosti spojená likvidácia, má spoločník právo na podiel na majetkovom zostatku, ktorý vyplynul z likvidácie

(podiel na likvidačnom zostatku).

24. Takisto bola správna argumentácia krajského súdu, keď vo vzťahu k tvrdenej neúnosnej situácii s väčšinovým spoločníkom poukázal na možnosť riešenie tohto stavu prostredníctvom ustanovenia § 148 Obchodného zákonníka, k čomu však žalobkyňa nepristúpila.

25. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd dospel k záveru, že odvolací dôvod žalobkyne týkajúci sa nesprávneho právneho posúdenia preskúmavanej veci krajským súdom nebol naplnený. Preto sa Najvyšší súd stotožnil so záverom krajského súdu, že žalobu treba vyhodnotiť ako nedôvodnú.

V.

26. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobkyne a stanoviska žalovaného Najvyšší súd s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa §156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

27. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešná žalobkyňa má právo na náhradu trov tohto konania, čo v tomto súdnom prieskume nenastalo.

28. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava práv týkajúcich sa práva na zamestnanie je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), charakter konania si nepredurčoval požiadavku nutnosti v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).